بەش : زمانی کوردی

کۆلێژ : زمان

زانکۆ : سەلاحەددین

بابەت : زمانەوانی

پەرتووکی کۆرس : قۆناغی سێیەم

ناوی مامۆستا : ڕزگار ئیسماعیل کەریم

ساڵی خوێندن : ٢٠٢٣_٢٠٢٤

پەرتووکی کۆرس
Course Book

١. ناوی کۆرس	زمانەوانی
٢. ناوی مامۆستای بەرپرس	رزگار ئیسماعیل کەریم
٣. بەش / کۆلێژ	زمانی کوردی / کۆلێژی زمان
٤. پەیوەندی	ئیمێلrizgar.kareem@su.edu.kurd: Rizgarismael2@gmail.com ژمارەی مۆبایل (بە پەی ئارەزوو)07504144088 :
5.یەکەی خوێندن (بە سەعات) لە هەفتەیەك	بۆ نموونە تیۆری : (٣)یەکە, کە دەکاتە(٦) کاتژمێر لە هەفتەیەکدا. پراکتیك: نموونەی پراکتیکی بۆ بابەتە تیۆرییەکان دەهێندرێتەوە.
٦. ژمارەی کارکردن	(٦) کاتژمێر, ڕۆژانی : **سێشەمە** ,چوارشەمە, (**قوتابی دکتۆرا**).
٧. کۆدی کۆرس	

-8پرۆفایلی مامۆستا	لە ساڵی (١٩٩٥-١٩٩٦)چوومەتە بەرخوێندن ،لە ساڵی(٢٠٠٢-٢٠٠٣) قۆناغی سەرەتاییم لە قوتابخانەکانی (هەڵەبجەی شەهید و دەشتی قەراج)لە ناحیەی دارەتوو سەربەپارێزگای هەولێر تەواوکردووە، لە ساڵی(٢٠٠٤-٢٠٠٥) قۆناغی ناوەندییم لە قوتابخانەی(ناوەندی دارەتووی کوڕان)تەواوکردووە، لەساڵی (٢٠٠٨-٢٠٠٩)قۆناغی ئامادەییم لە قوتابخانەی (ئامادەیی دارەتووی کوڕان) تەواوکردووە. لە ساڵی(٢٠٠٨-٢٠٠٩)لە زانکۆی سەڵاحەددین،کۆلێژی زمان ، لەبەشی زمانی کوردی وەرگیراوم،لە ساڵی (٢٠١١-٢٠١٢) بڕوانامەی (بەکالۆریۆس)م لە زمان و ئەدەبی کوردی لە پسپۆڕی (زمان) بە پلەی یەکەم لەهەمان بەش و زانکۆی ناوبراو بە دەستهێناوە،پاشان دوای دوو ساڵ خزمەت لەکۆلێژی زمان،لەبەشی زمانی کوردی وەك یاریدەدەری توێژەر (معید)کارم کرد. لە ساڵی (٢٠١٤-٢٠١٥) لە خوێندنی باڵا(ماستەر) لە زانکۆی سەڵاحەددین ،لەکۆلێژی زمان ،لەبەشی زمانی کوردی ،لە پسپۆڕی (زمان)وەرگیرام و لە ساڵی (٢٠١٧)بڕوانامەکەم بە دەستهێنا، کە ناونیشانی نامەکە بریتی بوو لە (باڵادەستیی لەزماندا لەڕوانگەی زمانەوانیی کۆمەڵایەتییەوە).ئێستاش لە هەمان کۆلێژ و بەش وانەی (زمانەوانی)بەقوتابیانی قۆناغی چوار دەڵێم و لەکارکردن بەردەوامم.
٩. وشە سەرەکییەکان	زمان, زمانەوانی , زمانەوانی تیۆری,زمانەوانی کارەکی ، پەیدابوونی زمان , ڕێبازەکانی لێکۆلینەوەی زمان, مێژووی زمانەوانی , ململانێی زمان .

١٠. ناوەڕۆکی گشتی کۆرس:

زانستی زمان یا زمانەوانی ,بابەتێکە باس لە توێژینەوەی زانستیانەی زمان دەکات, واتە بە مانای (ناسینی زمان)دێت.

گرینگی ئەم بابەتە لەوەدا خۆی دەبینێتەوە ،کە بیرۆکە و تێڕوانینی گشتی و ورد لەبارەی خودی زمان و پەیدابوونی بۆ فێرخوازان ڕووندەکاتەوە. هەروەها بەشێوەیەکی زانستی و بابەتی باس لە مێژوی قۆناغە یەك لەدوایەکەکانی زمان و ناساندنی دەکات. جگەلەمەش زانیارییەکی گشتی لە بارەی مێژووی زمانی کوردی و شوێنی لەناو زمانەکانی جیهان بە فێرخوازان ڕووندەکاتەوە. هەروەها زانیاری ورد لە بارەی پەیوەندی نێوان زمان و بیرکردنەوە و مێشك و سیستەمی پەیوەندیکردنی زمانی لە نێوان مرۆڤ و ئاژەڵان تاو و توێدەکات. لە لایەکی ترەوە بنەما و بیردۆزی کۆرسەکە لەوەدا خۆی ڕەنگرێژ دەکات, کە زمان چیە و چۆن کاردەکات ؟ هەر لەم بابەتەدا هەوڵدەدرێت هەقیقەتی زمان بۆ فێرخوازان ڕوونبکرێتەوە . هەروەها کارکردنی ئەو سیستەمە بە چ شێوەیەکە. جگە لەمەش پەیوەندی زمان بە لایەنی دەروونی و کۆمەلایەتی و ...هتد باس دەکرێت .

١١. ئامانجەکانی کۆرس :

ئەم بابەت چەند ئامانجێکی گرینگ دەپێکێ:

أ-ئامانجی گشتی:

١-قوتابی لەماوەی خوێندنی ئەو بابەتەدا زانیاری گشتی لەبارەی بابەتەکە پەیدادەکات.

٢-دەبێتە خاوەن زانیاری جۆراوجۆر و تایبەتی وەك لێهاتوویەك بۆ بابەتەکە، کە ئەمەش ڕێگا خۆشکەرە بۆ ئامادەبوونی کاری مامۆستایی و توێژەری.

٣-جێبەجێکردنی بنەماتیۆریەکانی بابەتەکە بەگشتی لەچوارچێوەی بوار و ڕەهەندی کارەکی .

ب-ئامانجی تایبەتی:

١-ئامانجی مەعریفی و زانستی : قوتابی ئاشنا دەبێت بە چەمکی زمان و ماناکانی و ناسینی زانستی زمانەوانی و لقەکانی (تیۆری و کارەکی) وە هەروەها بە مێژووی زمان و پەیدابوونی, ڕێبازەکانی لێکۆلینەوەی زمانەوانی و ململانێی زمان و ...هتد.

٢-ئامانجی دەروونی :قوتابی دەکرێ لایەنگیری و هەست و سۆز و خۆشەویستی بۆ بابەتەکە بە گشتی پەیدابکات ، بە تاییبەتی کاریگەری و سەلیقەی بۆ مێژووی زمانی کوردی و قۆناغە جیاوازییەکانی و تایبەتمەندییەکانی و شوێنی زمانی کوردی لەناو زمانەکانی جیهاندا ، ئەمەش بە هەوڵ و کۆشش و کات پێویستی و خوێندنەوە دێتە بەرهەم.

٣-ئامانجی ڕەفتاری و کرداری: قوتابی دەتوانێت لەکاتی بوون بە مامۆستا یان توێژەر یان کۆڕگێڕ و سیمینار سود لە زانیاری نێوبابەتەکە بەگشتی وەربگرێت و بەکاریان بهێنێت، بە تایبەتیش لە بارەی زمانەکەیی و زار و شێوەزارەکانی .

١٢. ئەركەكانى قوتابی :

لەمیانەی خوێندنی ئەم ساڵەی قوتابی بەرپرسیاریەتی لەکۆرسەکەدا، بریتی دەبێت لەمانەی خوارەوە:

- ئامادەبوونی قوتابی لەکات و ساتی خۆیدا.

-سەرنجدان و بەشداريكردني كارا لە وانەكەدا.

- ئامادەکردن و پێشکەشکردنی ڕاپۆرت و سیمینار لەبارەی بابەتەکە یان نزيك لەبابەتەکە.

- ئامادەیی بۆ تاقیکردنەوەی ڕۆژانە (Quiz).

-خوێندني بەشێك لەو سەرضاوانەي كەبۆ بابەتەكە دياريكراون.

-قوتابی دەبێت لەتاقیکردنەوە دیاریکراوەکانیدا ئامادەبێت، مەگەر پێویستییەکی هەبێت، ئەگەرنا بەپێچەوانەوە خۆی بەرپرسیار دەبێت.

13.ڕێگای وانە وتنەوە:

بۆ وانەوتنەوەیەکی زانستیانە و بەسوود لەم بابەتە بەپێویست دەزانري ئەم ڕێگایانەی خوارەوە بطرينەبەر:

- كاتی وتنەوەی وانە بەشێوەیەکی ڕێك و پێك بۆ چەند بەشێك دابەش بکرێت، وەك: (چەند پرسیارێك دەربارەی وانەی ڕابردوو، پاشان پێداچوونەوەیەکی خێرا بەوانەی ڕابردوو، لەگەڵ بەستنەوەی بەوانەی تازە، دواتر پێشکەشکردنی وانەی تازە، لەگەڵ ڕەچاوکردنی بەشداری کردنی قوتابیان بەهۆی پرسیارکردن،.... هتد).
- وانەکە لەڕێگەی داتاشۆوە زیاتر ڕووندەکرێتەوە، کەتیایدا سەرە بابەتەکان و خاڵە سەرەکییەکانی بابەتەکە نیشان دەدرێن.
- بەکارهێنانی تەختەسپی و ماجیکی ڕەنگاوڕەنگ بۆ زیاتر شیکردنەوەی بابەتەکان.
- بەکارهێنانی گفتوگۆ لەگەڵ قوتابیان و پرسیارکردن لەلایەن مامۆستای وانەکە، کە زیاتر بابەتەکە ڕووندەکرێتەوە و دەوڵەمەند دەبێ.
- لەکۆتایی هەر وانەیەك خاڵە سەرەکییەکانی وانەکە و پوختەی وانەکە بەخێرایی ڕوون دەکرێتەوە.
- دەکرێ لەکۆتایی هەر وانەیەك چۆنییەتی پرسیارکردن لەبارەی بابەتی خوێنراو بخرێتەڕوو.

14.سیستەمی هەڵسەنگاندن:

نمرەی کۆششی ساڵانە (٤٠) نمرەیە کە بەم شێوەیە دابەشی دەکەین:
قوتابی لەماوەی خوێندنیدا (٢) تاقیکردنەوە ئەنجام دەدا، تاقیکردنەوەی یەکەم لە وەرزی یەکەم ، تاقیکردنەوەی دووەم لە وەرزی دووەم دەبێت، هەر یەک لە تاقیکردنەوەکان لەسەر (٢٠) نمرە دەبێت، کە دەکاتە (٤٠) نمرە بۆ کۆششی ساڵانە، کۆتایی ساڵیش لەسەر (٦٠) نمرە دەبێت کە دەکاتە (١٠٠) نمرە. جطة لةمةش چالاکی ڕۆژانە و هەڵوێستی قوتابی لەناو پۆل و ئامادەکردن و پێشکەشکردنی ڕاپۆرت و سیمینار و ئامادەبوونی قوتابی ... هتد ، رِؤلَ و كاريطةري خؤي هةية لةنيَو نمرة دابةشكراوةكان.

١٥. دەرئەنجامەکانی فێربوون:

گرینگترین دەرئەنجامەکانی ئەم بابەتە دەکرێ لە خاڵانەی خوارەوە کورتیان بکەینەوە:

١-قوتابی دوای تەواوبوونی کۆرسەکە زانیاریەکی گشتی جۆراوجۆر لە بارەی مێژو و گۆڕان و فۆناغەکانی زمان بەگشتی و زمانی کوردی بەتایبەتی بەدەستبهێنێت.هەروەها دەتوانێت پەیوەندی و جیاوازی نێوان زمان و زار و شێوەزار لێکجیابکاتەوە و فەرهەنگی زمانی جیاواز بۆیان لەنێوزارەکاندا بەتایبەت ئامادەبکات.

٢-قوتابی ببێتە خاوەنی کۆمەڵێك زانیلری و بنەمای زانستی بەسوود لەم بوارەدا تاوەکو بتوانێت لە داهاتوو لێکۆڵینەوی جیاواز لە نێویاندا بکات و بە تایبەتیش لە چوارچێوەی زمان و زارەکەیدا .

16.لیستی سەرچاوە

أ-سەرچاوە بنەڕەتیەکان

١-زبیر بیلال ئیسماعیل ،مێژووی زمانی کوردی،وەرگێڕانی:یوسف رەئوف عەلی،بەغداد،١٩٨٣.

٢-فواد حەمە خورشید،زمانی کوری دابەشبوونی جوگرافیایی دیالێکتەکانی،وەرگێڕانی/حەمە کەریم هەورامی،١٩٨٥.

٣-عەبدولەناف ڕەمەزان،ئەتڵەسی زمانی (هەرێمی کوردستان بە نموونە)،چاپی یەکەم،چاپخانەی

سپێرێز،دهۆك،٢٠١١.
٨-ڕەفیق شوانی ،زمانی كوردی و شوێنی لەناو زمانەكانی حیهاندا،چاپی یەكەم ،چاپخانەی موكریان،هەولێر،٢٠٠٨.
٩-نەریمان خۆشناو،زمان و زار،چاپخانەی هێلین ،چاپی دووەم،هەولێر،٢٠١١.
١٠- مەحەمەد مەردۆخی ، مێژوی كورد و كوردستان, چاپخانەی ئەسعەد، بەغداد،١٩٩١ .
١١- قەناتی كوردۆ، هەندێك بیرو باوەڕی هەڵە لە بارەی زمان و مێژوی كوردی ، وەرگێڕان و پێشەكی ، عەبدولڕەحمان، حاجی مارف ، بەغداد ، ١٩٥٣ .
١٢- محمد معروف فەتاح, زمانەوانی , چاپخانەی حاجی هاشم, چاپی دووەم, هەولێر, ٢٠١١.
١٣- یوسف شەریف سەعید , زمانەوانی , چاپخانەی ڕۆژهەڵات , چاپی یەكەم, هەولێر, ٢٠١١.
١٤- محمد محمد یونس , دەروازەیەك بۆ زمانەوانی , وەرگێرانی : نەریمان خۆشناو, چاپخانەی ڕۆژهەلات , چاپی یەكەم , هەولێر , ٢٠١٠.
١٥- ئەڤین سامی عارف , كاریگەری باری دەروونی لەسەر زمانی قسكردن , نامەی ماستێر , زانكۆی سەلاحەددین , كۆلێژی زمان , ٢٠١٠.
١٦- محمد معروف فەتاح, سنوور و بنەما و ئەركەكانی كۆزمانەوانی , گۆڤاری ڕۆشنبیری نوێ, ژ (١١٢), ١٩٨٦.
١٧- عبدوالواحید مشیر دزەیی, زمانەوانی دەرونی , چاپخانەی ئاوێر , چاپی یەكەم , هەولێر, ٢٠١٥.
١٨- سەلام ناوخۆش و نەریمان خۆشناو, زمانەوانی , بەرگی (١,٢,٣) , چاپخانەی ئاوێر, هەولێر , ٢٠١٠.
١٩- رەفیق شوانی, زمانەوانی , چاپخانەی موكوریان ,چاپی یەكەم , هەولێر, ٢٠٠٩.
٢٠- سەلام ناوخۆش, زماننـاسی و هەندێ بابەتی زماننـاسی كوردی, چاپخانەی منارە, چاپی دووەم, هەولێر,٢٠١٠.
٢١- تالیب حوسێن عەلی , زانستی زمان و زمانی كوردی , چاپخانەی ڕۆژهەڵات , هەولێر , ٢٠١٤.
٢٢- كسپە ئەبوبەكر , پەیوەندی بیر و زمان لە كوردیدا, زانكۆی سلێمانی , ٢٠١٤.
٢٣- محمد علی الخولی, معجم علم اللغه النقری , بیروت ,١٩٨٢.
٢٤- محمد علی الخولی, معجم علم اللغه التگبیقی, بیروت ,١٩٨٦.
25- The Study of Language ,George Yule, Cambridge University Press,5 edition.

٢- سەرچاوە سوودبەخشەكان

١-عەبدولڕەحمان حاجی مارف،فەرهەنگی زمانناسی ،چاپخانەی ناوەندی ئاوێر، چاپی دووەم ، هەولێر ،٢٠١٤ .
٢-غازی عەلی خورشید، زمان و زمانی ستاندارد، گۆڤاری ئاسۆ ، ژمارە (١٥٢٨)، ١٩٨٤ .
٣-سەلام ناخۆش، نەریمان خۆشناو ، ئیدریسعەبدوڵڵا ،كوردۆلۆجی ، بۆ قۆناغی یەكەمی زانكۆ و پەیمانگاكانی

هرێمی کوردستان ، چاپی یەکەم ، چاپخانەی منارە ، هەولێر ، ٢٠٠٩ . ٤-فواد حەمە خورشید،زمانی کوری دابەشبوونی جوگرافیایی دیالێکتەکانی،وەرگێڕانی/حەمە کەریم هەورامی،١٩٨٥.

١٧. بابەتەکان	ئامانج	ناوی مامۆستای وانەبێژ
هەفتەی یەکەم : ناساندنی بابەتەکەو ڕوونکردنەوەی کۆرسبووکی بابەتەکە. هەفتەی دووەم : ناساندنی چەمکی زمان و ماناکانی . هەفتەی سێیەم: چەك و پێناسەی زمانەوانی هەفتەی چوارەم : ئامانج و گرنگی زمانەوانی هەفتەی پێنجەم: هەنگاوە گرنگەکانی زمانەوانی هەفتەی شەشەم: پۆلێنی زمانەکان. هەفتەی حەوتەم: تایبەتمەندییەکانی زمانی مرۆڤ و زمانی گیانداران هەفتەی هەشتەم: گرنگی و پێویستی زمان	کردنەوەی دەروازەیەك بۆ چوونە ناوبابەتەکە و ناساندنی کۆڕسبووك. دەرخستنی چەمکی زمان لە ڕووی وشەو زاراوەیی و مانا جیاوازیەکانی. ڕوونکردنەوەی چەمکی زمانەوانی و دەرخستنی زاراوە جیاوازەکانی. ئاماژەکردن بە ئامانجە جیاوازەکانی زانستی زمانەوانی و ڕوونکردنەوەیان. دەستنیشانکردنی ئەو هەنگاوە گرنگانەی کە لە نێو زانستی زمانەوانی دەرکەوتن. دیاریکردنی بنەماجیاوازی و لێکچووەکانی پۆلینی زمانەکان. دەستنیشانکردنی تایبەتمەندییە جیاوازییەکان و لایەنە هاوبەشەکانی نێوان زمانی مرۆڤ و زمانی گیانداران	رزگار ئیسماعیل کەریم (٦)کاتژمێر کارکردن لە هەفتەیەکدا .

لە ژیانی مرۆڤدا. هەفتەی نۆیەم : کورتەیەکی مێژویی لە بارەی زمانەوانی هەفتەی دەیەم: مێژوی زمانەونی لای هیندییەکان هەفتەی یازدەیەم: مێژوی زمانەونی لای یۆنانییەکان و ڕۆمانییەکان هەفتەی دوازدەیەم: مێژوی زمانەونی لە سەدەکانی ناوەڕاست (٤- ١٤) هەفتەی سێزدەیەم: مێژوی زمانەونی لای عەرەبەکان هەفتەی چواردەیەم: مێژوی زمانەونی لە سەردەمی بوژاندنەوە هەفتەی پازدەیەم: مێژوی زمانەونی لە سەدەکانی ناوەڕاست (١٧-١٨) هەفتەی شازدەیەم: مێژوی زمانەونی لای کورد	دیاریکردن و ڕوونکردنەوەی گرنگی زمان لە ژیانی مرۆڤایەتیدا . دەستنیشانکردنی قۆناغە یەك لە دوای یەکەکانی مێژووی زمانەونی. باسکردنی مێژوی زمانەونی لای هیندییەکان و ڕوونکردنەوەی کارەکانیان . باسکردنی مێژوی زمانەونی لای ئەم دوو نەتەوەیە و دەرخستنی چالاکییەکانیان. باسکردنی مێژوی زمانەونی لەم سەردەمە و بەراوردکردن و جیاوازی لەگەل سەردەمی پێش خۆی . شیکردنەوە و ڕوونکردنەوەی مێژوی زمانەونی لای عەرەبەکان و کارەکانیان . باسکردنی زمانەوانی لەم سەردەمە و بەراوردکردنی لەگەل سەردەمی پێش خۆی . باسکردنی مێژوی زمانەونی لەم سەدەیانە و ڕوونکردنەوەی ئەو دەستکەوتانەی کە بە ئەنجام گەیاندراون.	

هەفتەی حەڤدەیەم: زمانەوانی لە سەدەی (١٩) (لێکۆلینەوەی بەراوردکاری) هەفتەی هەژدەیەم: - پێداچونەوە - تاقیکرنەوە -هەڵسەنگاندن هەفتەی نۆزدەیەم: زمانەوانی نوێ و فێردیناند دی سۆسێر هەفتەی بیستەم: جیاوازی نێوان زمانەوانی دێرین و زمانەوانی نوێ هەفتەی بیست و یەکەم: لقەکانی زمانەوانی هەفتەی بیست و دووەم: زمانەوانی تیۆری و لقەکانی هەفتەی ببست و سێیەم: زمانەوانی کارەکی و لقەکانی هەفتەی بیست و چوارەم: توێژینەوەی	باسکردنی مێژوی زمانەونی لای کورد و دەستنیشانکردنی قۆناغە جیاوازەکانی. باسکردنی زمانەوانی لەم سەدەیە و دەستنیشانکردنی ئەو کارانەی کە لەم سەدەیە هاتوونەتە کایەوە. - پێداچوونەوە و بیرهێنانەوەی بابەتەکان. - هەڵسەنگاندنی ئاستی قوتابیان و تێگەیشتنیان. باسکردنی قۆناغێکی نوێی زمانەوانی و ئەو هەوڵ و دەستکەوتانەی بەدیهاتوون. دەستنیشانکردنی خاڵە جیاوازی و هابەشەکانی نێوان زمانەوانی دێرین و زمانەوانی نوێ. دیاریکردنی لقە جیاوازەکانی زمانەوانی وەك (زمانەوانی تیۆری و کارەکی) . ناساندنێکی چەمکی زمانەوانی تیۆری و لقەکانی وەك	

زمانەوانی لە ڕووی کاتەوە	(دەنگسازی , وشەسازی , ڕستەسازی, واتاسازی).	
هەفتەی بیست و پێنجەم: کێشەکانی دروستبوونی زمانەوانی	ناساندنێکی چەمکی زمانەوانی کارەکی و لقەکانی وەك (زمانەوانی کۆمەلایەتی , دەروونی , ئامێری , جوگرافی ...هتد).	
هەفتەی بیست و شەشەم : ئەرکەکانی زمانەوانی		
هەفتەی بیست و حەوتەم : پەیوەندی زمانەوانی بە زانستەکانی تر	دەستنیشانکردنی توێژینەوەی زمانەوانی لە ڕووی کاتەوە (ئێستایی و مێژویی). دیاریکردنی ئەو کێشانەی لە نێو زمانەوانی دروستببونە.	
هەفتەی بیست و هەشتەم :ڕێبازەکانی لێکۆلینەوەی زمانەوانی	دەرخستنی ئەرکە جیاوازەکانی زمانەوانی .	
هەفتەی بیست و نۆیەم: قوتابخانە زمانەوانییەکان	ڕوونکردنەوەو دەستنیشانکردنی پەیوەندی زمانەوانی بە زانستەکانی وەك (کۆمەڵناسی , دەروونی , جوگرافی , فیزیا , مێژو...هتد).	
هەفتەی سییەم : زمانەوانی لە ڕووی جۆرەوە	دیاریکردن و ڕوونکردنەوەی ڕێبازەکانی جیاوازییەکانی زمانەوانی وەك (ڕێبازی وەسفی , مێژویی, بەراوردی, بەرامبەری, ئەرکی ...هتد).	

هەفتەی سی و یەکەم : - ململانێی زمانەکان **هەفتەی سی و دووەم: زمان و نووسین** **هەفتەی سی و سێەم : هەڵسەنگاندنی چالاکیە جیاوزایەکان**	**ڕوونکردنەوەی قوتابخانە زمانەوانیە جیاوازییەکانی وەك (قوتابخانەی جنێف , سلاڤی , رووسی, دانیمارکی..هتد).** **دەرخستنی زمانەوانی لە ڕووی تایپۆلۆجی زمان وەك (زمانە لکاوەکان , نوسراوەکان , دابراوەکان ...هتد).** **ناساندنی چەمکی ململانێی زمان و هۆکار و کاریگەرییەکانی .** **ناساندنی چەمکی زمانی قسەکردن , نووسین و جیاوازییەکانیان .** **-بیرهێنانەوەی بابەتەکان** **-هەڵسەنگاندنی ئاستی تێگەیشتنی قوتابیان.** **- تاقیکردنەوە.**	
١٨. بابەتی پراکتیک (ئەگەر هەبێت)	ثراكتيككردنى كةرةستةكانى زمان (فؤنيم , مؤرفيم , وشة , طريَ, رِستة ...هتد) لة نيَو دةوروبةرى نا زمانى و نمونة هيَنانةوة بؤيان.	

١٩. تاقیکردنەوەکان

أـدارِشتن:

-1جياوازي نيَوان زمانةوانى(تيؤرى و كارةكى) بة خالَ دياريبكة.

-2بةثوختي باسي قؤناغةجياوازيةكاني ميَذوي زماني كوردي بكة.

ب- ڕاست و چەوت:

- ڕاست و چەوتی ئەمانەی خوارەوە دیاری بکە و چەوتەکانیش ڕاست بکەرەوە:

-1يؤنانيةكان يةكةم كةس بوون لةزمانيان كؤلَيوةتةوة.

-2(ثانينى) زمانةوانيَكى رِؤمانى بوو.

ج- بژاردەی زۆر:

وەڵامی ڕاست بۆ ئەم ڕستانەی خوارەوە هەڵبژێرە:

-1زماني كوردي لة كؤمةلَة خيَزاني(هيندو ئةورِوثي،سامي –حامي،ئؤرِالَي)ية.

2هينديةكان لةرِوانطةي (ئايني،فةلسةفي،كؤمةلاَيةتي)لة زمانيان كؤلَيوةتةوة.

٢٠. تێبینی تر

٢١. پێداچوونەوەی هاوەڵ
ئەم کۆرسبووکە دەبێت لەلایەن هاوەڵێکی ئەکادیمیەوە سەیر بکرێت و ناوەڕۆکی بابەتەکانی کۆرسەکە پەسەند بکات و جەند ووشەیەک بنووسێت لەسەر شیاوی ناوەڕۆکی کۆرسەکە و واژووی لەسەر بکات.
هاوەڵ ئەو کەسەیە کە زانیاری هەبێت لەسەر کۆرسەکە و دەبیت پلەی زانستی لە مامۆستا کەمتر نەبێت.